

Datum vergadering : 15 juni 2018

Aanwezig:

Raadsleden:

Leefbaar 3B : Wouter Hoppenbrouwer, Jan Pieter Blonk, Marjolein Gielis, Henk Meester, Leon Erwich, Simon Fortuyn, Georgine Zwinkels, Don van Doorn, Johan Phillippens
CDA : Matthijs Ruitenbergh, Nelleke Bouman, Hans van der Stelt, Dave Bergwerff, Frans Ammerlaan
VVD : Kathy Arends, Alexander Kuipers, Nathalie van Bakel, Eric Kampinga, Ed van Santen, Mauriel van As, Matthijs Machielse
D66 : Michiel Muis, Ineke den Heijer, Erik Jonker
CU : Kees-Willem Markus, Jurjen Dieleman, Ankie van Tatenhove
PvdA : Petra Verhoef
WIJ Lansingerland : Leon Hoek, Petrine van Olst, Jan Jumelet
GroenLinks : Marco Ruijtenberg

Voorzitter

: Pieter van de Stadt

Griffier

: Marijke Walhout

Wethouders

: Simon Fortuyn, Kathy Arends, Albert Abee, Ankie van Tatenhove

Gemeentesecretaris

: Ron Jeltema

Afwezig:

GroenLinks : Selgei Gabin

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering om 20.00 uur en heet aanwezigen van harte welkom. Bericht van verhindering is ontvangen van mevrouw Gabin. De heer Van der Stelt komt later.

2. Trekken van het lot ter bepaling van het raadslid bij wie een eventuele stemming zal beginnen

Mocht er sprake zijn van een hoofdelijke stemming, dan is nummer 26, de heer Phillippens, de primus inter pares.

4. Spreekrecht voor niet-raadsleden

Er heeft zich één inspreker gemeld: de heer Dietz van belangenvereniging Buurtschap Kruisweg.

De heer Dietz voelt zich een beetje een party-crasher. Hij was van plan de raad mee te nemen in de nieuwe visie op de Kruisweg, maar voor deze gelegenheid zal hij het korter houden. Afgelopen jaren is de samenwerking met de gemeente alleen maar beter geworden. Er zijn goede contacten met de wethouders en er is regelmatig overleg. Er is op tijd informatie. Een heel andere situatie dan een aantal jaar geleden. Met name wethouder Heuvelink heeft hier enorm aan bijgedragen. Soms een appje of een berichtje, waarmee een heleboel dingen opgelost kunnen worden. Daarvoor hartelijk dank. Nu treedt er een nieuwe periode in, een nieuwe raad, één nieuwe wethouder. In het vorige coalitieakkoord stond de Kruisweg beschreven als 'buurtschap Kruisweg vormt een karakteristiek deel van onze gemeente en dient als zodanig behouden te blijven'. Dat vond het buurtschap een mooie zien. Regelmatig heeft het buurtschap dat bij inspraak gebruikt. Helaas heeft deze tekst het niet meer gehaald. Inspreker is geen complotdenker, maar hij hoopt niet dat dit betekent dat het college de Kruisweg vergeten is. Of dat het iets anders betekent. Het woord Kruisweg kwam er één keer in voor, namelijk in verband met het geluidsscherm. Dat is wel fijn, maar het zinnetje is verdwenen. Inspreker helpt de raad hier even aan herinneren. Hij hoopt van harte dat het college en de raad de komende 4 jaar weer net zo actief wil samenwerken als de afgelopen 4 jaar. Dat iedereen er samen voor staat om de Kruisweg leefbaar te houden. Voor de nieuwe raadsleden en kandidaat wethouders heeft de Kruisweg meteen een uitnodiging. De burgemeester heeft ook weleens een uurtje gefietst in de buurt. Dat geeft een behoorlijk goede indruk van hoe het er aan toe gaat. Van harte uitgenodigd om daar een keer voor te komen. Rest inspreker nu de raad een mooie avond te wensen en mooie nieuwe periode. De voorzitter dacht dat het langer dan een uur fietsen was, want de Kruisweg is nog aardig groot.

5. Vaststelling van de agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

6. Aanbieding van en debat over coalitieakkoord 'Groeien - Versterken - Koesteren'

De heer Paans vindt het een eer om uiteindelijk hier, op 15 juni 2018, in Lansingerland in de raadszaal te mogen staan. Tot voor kort was het hem gegeven om een niveau hoger, maar wel in een kleinere zaal, te mogen verkeren. En dat zo iedere avond van 18.00 uur tot ongeveer na 23.00 uur. Dat schetst een beetje zijn dagelijkse routine. En Alblasserdam moest het er maar mee doen. Nu is hij hier om het coalitieakkoord voor de periode 2018 - 2022 aan te bieden. Het coalitieakkoord heeft wat langer op zich laten wachten dan iedereen hier in de raadszaal lief is. Zeker de betrokken onderhandelaars, maar dan bedoelt hij ook alle 8 lijsttrekkers met wie hij intensief contact heeft gehad. Verder spreekt hij de volgende woorden: Donderdag 5 april werd ik gevraagd procesbegeleider te zijn voor het vormen van een coalitie van vier partijen in Lansingerland. 10 weken verder is er veel gebeurd, veel besproken én er ligt een resultaat. Begonnen aan de opdracht om een stabiele meerderheidscoalitie te vormen. Gefundeerd op een kernachtig coalitieakkoord en een goed team met kandidaat wethouders als basis voor een stabiel college. Vandaag presenteer ik u: een stabiele meerderheidscoalitie. Gebaseerd op vierentwintig zetels verdeeld over de vier partijen Leefbaar3B, VVD, CDA en ChristenUnie. Een coalitieakkoord: kernachtig en gebaseerd op een raamwerk van 12 thema's waar zeven van de acht partijen van hebben aangegeven het onder hun randvoorwaarden te kunnen onderschrijven. Vier partijen zijn daar door hun handtekening nu aan gehouden. Drie partijen herkennen wellicht nog veel van het oorspronkelijke raamwerk plus enkele punten van hun eigen inbreng die door de coalitie in wording zijn opgenomen in het akkoord. Een partij heeft beargumenteerd kenbaar gemaakt een andere politieke lijn te willen volgen. Vier kandidaat wethouders, waarvan drie bekende gezichten en één nieuwkomer: Simon Fortuyn namens Leefbaar3B, Kathy Arends namens de VVD, Albert Abbe namens het CDA en Ankie van Tatenhove namens de ChristenUnie. Allen met een eigen set aan portefeuilles die, na benoeming, via het college als portefeuilleverdeling zal worden vastgesteld. Een team dat op de door de coalitie gevraagde wijze aan de slag wil gaan en daar ook voor heeft getekend. Het coalitieakkoord draagt de treffende titel:

Groeien - Versterken - Koesteren

Lansingerland **groeit**, niet zonder reden, maar ook niet oneindig. Primair voor de eigen behoefte, secundair voor het nakomen van afspraken en het invullen van regionale volkshuisvestingsopgaven. Deze coalitie hecht waarde aan het markeren van een streefgetal als maximum omvang: 75.000 inwoners op termijn. De bouwcapaciteit van vier tot zeven duizend woningen zal daaraan bijdragen. Lansingerland **versterkt** zijn dienstverlening. Burgernabij, handelend vanuit de basishouding om zaken mogelijk te maken onder het motto "ja, mits". Het huishoudboekje wordt versterkt door versneld aflossen van schulden en aflossen van dure leningen. Ook de leefbaarheid wordt versterkt: op straat. Hogere kwaliteit van beheer en onderhoud van de buitenruimte, aanwijzen van duurzaam groen te houden gebieden, ruime opzet van woongebieden en versterking van de levendigheid van de dorpscentra. Inwoners merken deze inspanningen onder gelijktijdige verlaging van de lokale lasten richting het landelijk gemiddelde in 4 jaar tijd. Inzet is om dat in 2019 al gepaard te laten gaan met een gemiddelde verlaging van 4% van de OZB. Lansingerland **koestert** het groene karakter van de gemeente én het dorps karakter van de dorpscentra. Lansingerland koestert ook Kruisweg. Het was de eerste straat, die onder zijn aandacht werd gebracht in de gesprekken vanaf 5 april. Weet, dat het gaat over de aandacht, maar wel onder de condities, waar u mee te maken heeft. Een geluidscherm moet er nu echt komen, vindt deze coalitie. De afspraken moeten worden nagekomen. Deze coalitie gaat zich daar hard voor maken. Ook de daarmee gepaard gaande kwaliteit van leven wordt gekoesterd. Wat betekent dat stevig wordt ingezet op het voorkomen van verdere verstedelijking door hoogbouw en eenvormigheid van de gebouwde omgeving. Het maken van een mooie mix van woningen, nog mooier dan er al te vinden is, zodat de doorstroming tussen woningtypen verder wordt gestimuleerd. Dat inwoners van Lansingerland hier willen blijven, omdat er iets nieuws van hun gading te vinden is. Te beginnen bij starters, eindigend in woonmilieus die het verschil kunnen maken in blijven of vertrekken. Daar wil de coalitie zich voor inzetten. Door het tuinbouwcluster te koesteren en te faciliteren kan de energietransitie innovatief worden ingezet en economisch rendabel worden gemaakt, mede door het voorbereiden van aftakkingen naar nieuw en bestaand bebouwd gebied. Een duurzame aanpak, waarin deze 4 partijen ervoor kiezen, dat de mensen centraal staan. Ieder mens, ongeacht rang of stand, heeft de potentie om bij te dragen aan zijn eigen levensloop. Sommigen hebben daar meer steun bij nodig dan anderen, die het op eigen kracht kunnen. Deze coalitie investeert en intensificeert het faciliteren van mensen die ondersteuning nodig hebben. Vanuit de vaste overtuiging dat ieder mens iets kan bijdragen aan de samenleving waarin we leven, door te werken, door te participeren, door ondanks beperkingen van nut te zijn voor zichzelf en voor anderen. De inzet is erop gericht om het hen beter te laten gaan. Voor de mensen die zich daaraan actief blijven onttrekken is er een strenge, consequente doch rechtvaardige aanpak. Ondermijning wordt aangepakt. Vergrijzing treedt op, maar deze coalitie wil ook jongeren binden aan de gemeenschap. Extra inspanningen zijn voorzien voor jongeren én voor ouderen. Cultuurinstellingen en sportverenigingen

weten waar zij aan toe zijn. Huurtarieven worden bevroren. Lansingerland koestert zijn verleden én heden. Hier wil je wonen, hier wil je zijn.

Voorzitter, ik heb Lansingerland leren kennen als een geweldige gemeente, met een achttal constructieve politieke leiders. Die hebben aangetoond om onder leiding van een onafhankelijke derde over de ongemakkelijke drempel van een patstelling heen te stappen. Een stap die ook meteen een opdracht was. Aan mij. Een opdracht om een zo transparant vervolgproces te organiseren waarin niet iedereen het met de einduitkomst even tevreden zou zijn. Maar wel één waar men vanuit betrokkenheid, inzicht en faire behandeling het gevoel kon overhouden dat er recht wordt gedaan aan de verkiezingsuitslag, de inbreng op inhoud en de wil om samen de schouders te zetten onder opgaven die Lansingerland wachten in de periode 2018-2022. Het coalitieakkoord staat op papier. Dat is geduldig. De samenwerking binnen de coalitie en in uw raad gaat nu beginnen. Blanco pagina's liggen klaar om beschreven te worden. Rest mij om mij tot een aantal mensen te richten. Persoonlijk, bij voornaam als u mij toestaat. In de eerste plaats tot de fractie van WIJ Lansingerland. Wij en ik hebben een klik. Leon en Petrine, ik wil jullie danken voor het in mij vanaf 5 april gestelde vertrouwen. Deelname aan de coalitie was jullie even zo goed gegund als de partijen die er nu in deelnemen. Maar zoals jullie weten: de keuze is beargumenteerd anders gevallen. Dat is zuur en tegelijk ook een kans om waar te maken wat jullie mij gedurende verschillende gesprekken hebben aangegeven: jullie hadden er zin in om deel te nemen maar even zoveel zin in om het eigen geluid te versterken en uit te breiden in deze komende raadsperiode. Constructief én onderscheidend. Ik wens jullie succes. In de tweede plaats: Michiel, Marko en Petra. Dank ook aan jullie voor de constructieve gesprekken die ik met jullie soms langer, soms korter mocht voeren. Ik heb daarbij altijd het vertrouwen gevoeld. Dank voor de zorgvuldige manier waarop ook jullie samen met jullie fracties inhoud hebben gegeven aan de reactie op het raamwerk. Dat heeft respect opgeleverd, van mij maar belangrijker nog: ook van de vier andere fracties. Ik wens jullie een constructieve oppositieperiode toe waarin ik zeker weet dat er punten liggen die verzilverd kunnen worden. In de derde plaats: de fracties van Leefbaar3B, VVD, CDA en ChristenUnie.

Voor u was ik de onzichtbare speler, van horen zeggen, in een proces waarin ook u lang op uw handen heeft moeten zitten. Mijn verontschuldigen voor het op de proef stellen van uw geduld. U heeft blijk gegeven van kracht, moed en precisie op de twee momenten dat u aan zet was. De uitkomsten van uw beraad maakten mijn werk makkelijker en dat siert u. Dank daarvoor. In de vierde plaats: de onderhandelingsdelegaties; mijn gesprekspartners. Simon, Wouter en Don namens Leefbaar 3B, Kathy, Alexander en Erik namens de VVD, Matthijs en Albert namens het CDA, Kees Willem en Ankie namens de ChristenUnie. Dank voor jullie vertrouwen, inzet, humor en doorzettingsvermogen. In de laatste weken hebben jullie er met elkaar voor gezorgd dat een leidend team van twee delegaties werd omgetoverd tot een ingespeelde coalitie van acht personen die elkaar aanvullen en versterken. Een boeket bloemen in de knop, divers van kleur dat tot bloei kwam. Met een beetje voeding, iedere dag opnieuw, voldoende water en veel zonneschijn. Wat dat betreft was het een aangename tijd, dertig keer heen en weer rijdend naar Lansingerland. Met het raam en dak open of de airco aan. Schitterende zonsondergangen, behalve op die ene dag. Met dat zwarte randje. Als de keiharde realiteit van de kwetsbaarheid van het leven ook onze overlegtafel bereikt: een moeder met twee kinderen. Midden uit het hart van de samenleving van Lansingerland weggerukt. Het maakt stil, onderdanig en relatieveert.

Voorzitter, ik kom tot een afronding, maar niet nadat ik een speciaal woord van dank heb gericht tot het ondersteunend personeel in dit gemeentehuis: van secretariaat, beveiliging, catering, bodes, voorlichters tot ambtelijk adviseurs, directie, griffie, griffier en gemeentesecretaris. Zij hebben ons geweldig gefaciliteerd. Allen verdienen een pluim. De grootste pluim gaat uit naar de personen die ons gedurende het hele proces aan tafel hebben bijgestaan: betrokken notuliste Marianne Jansen én ambtelijk secretaris en eerste adviseur Marjolein Teunissen. Mag ik jullie naar voren vragen? (applaus) Zij hebben de finish iedere dag een stukje dichterbij gebracht. Een avonddertigdaagse zonder blaren én met voldoening. Daar passen mooie bloemen bij. Zij verdienen een groot applaus en eervolle vermelding in het notuul van deze vergadering. Liefst gepaard gaande met de bulderende lach van de politiek leider van de grootste fractie.

Voorzitter, als laatste in rij bedank ik u. Als collega's kennen we elkaar goed. U heeft het in de afgelopen twee maanden vooral moeten doen met mijn tussenstanden en updates. Dank ook voor uw vertrouwen. Ik ben er van overtuigd dat ik uw raad een stabiele meerderheidscoalitie aflever en het college onder uw leiding een enthousiast team van kandidaat wethouders aankondig. Rest mij nu u het getekende exemplaar van het coalitieakkoord te overhandigen. Ik wens u, uw raad en het nieuwe college veel succes bij uw werkzaamheden voor de inwoners, bedrijven en instellingen in Lansingerland. Zij merken uw inzet. Waar nodig ben ik beschikbaar voor het beantwoorden van vragen over het gelopen proces. Dank u wel voor uw aandacht!

De formateur overhandigt het coalitieakkoord aan de voorzitter van de gemeenteraad. Applaus.

De voorzitter wist vanaf het begin van het proces, dat het in zeer capabele handen was. Niet alleen veel ervaring als burgemeester van Alblasserdam, maar ook de Rotterdamse politiek is hem niet vreemd.

Gepokt en gemazeld, hij heeft gezien, dat hij het proces tot een goed einde kon brengen. Namens de gemeenschap en deze mooie gemeente dankt de voorzitter de formateur hartelijk voor wat hij heeft gedaan, namelijk zorgen voor een stabiel bestuur. Het is nu aan hen om dat te bewijzen, oppositie en coalitie te samen. Hij heeft er veel vertrouwen in. Dank voor al het werk, want dat is niet mis geweest. (applaus)

De voorzitter opent het debat.

De heer Hoek vindt het prettig om een volle publieke tribune aan te treffen. Dat betekent, dat er vanavond iets belangrijks op het spel staat. En dat is natuurlijk ook het geval. Van harte welkom. Op voorhand wil hij de heer Paans bedanken voor zijn inspanningen en zijn deskundigheid. En hij wil zijn oprechte felicitaties aan het college doen uitgaan, naar CDA, VVD L3B en CU. De basis van deze coalitie vormt het coalitieakkoord Groeien - Versterken - Koesteren. Eén van de schrijvers stelt in de krant, dat het veel avonden had gekost en dat het erg laat was geworden. Daar heeft hij zelf een volledig beeld bij. Er kan gesproken worden van een bijzonder uitgebreid, hij durft zelfs te zeggen kaderstellend, coalitieakkoord. Dat heeft alles te maken met de inhoud, wat er allemaal dichtgetimmerd is en de hoe-vraag wordt in zijn optiek ook nog voor een deel bij de raad gelegd. Dit zou andersom moeten zijn. Ondanks het feit, dat WIJ het raamwerk ondertekend heeft, en in de overtuiging leefde, dat men er met WIJ uit zou komen, is WIJ niet aan tafel uitgenodigd uiteindelijk. Met name hoe WIJ tegen veiligheid aankijkt en de jeugd- en jongerenparagraaf waren breekpunten. Over jeugd en jongeren heeft WIJ niets gezegd in het commentaar. Niets. WIJ is zelf jarenlang de trekker van de jeugd en jongeren geweest. WIJ heeft niets gezegd en is er zeer tevreden over. Over veiligheid heeft WIJ op onderdelen een andere mening. WIJ heeft een mening over veiligheid versus schijnveiligheid. Maar volgens WIJ is er altijd samen uit te komen en dat heet onderhandelen. WIJ had er graag uit gekomen. In de gesprekken met huidige coalitiepartners werd gesteld, dat WIJ bepaalde zaken te stellend hadden aangekaart. Niet diplomatiek genoeg. Te stellend aangekaart. Er stond een WIJ handtekening onder het raamwerk. Vandaag heeft hij de heer Paans nog horen zeggen: het gaat niet altijd om wat er opgeschreven wordt, maar het gaat ook nog om de intentie. Die mist hij. In zijn optiek is er veel tijd gaan zitten in het opstellen van de huwelijksakte. Echter, in een huwelijk gaat het om de chemie tussen de partners op basis van gelijkwaardigheid. Wanneer een huwelijksakte afgezet wordt tegen het raamwerk, is het voor 85% VVD en L3B beleid. Er is één partij in dit huis, die 2 verkiezingen op rij gewonnen heeft. Dat is WIJ, die constructief positief oppositie heeft gevoerd. Dat is WIJ, een partij die de overeenkomsten zoekt en niet de verschillen. Ook dat is WIJ. Niet uitgenodigd. Zet uw handtekening bij het kruisje en u bent een ronde verder. Jammer. Dan de inhoud. Zoals gezegd, een kaderstellend coalitieakkoord. Eerlijk is eerlijk, op hoofdlijnen heeft WIJ de handtekening gezet, in het kader van een onderhandelingsdocument. Hoewel erg uitgebreid zijn er veel zaken waar WIJ zich in kan vinden. Een aantal punten wil hij aankaarten. Dat komt negatief over, omdat het de zaken zijn waar verschillend over gedacht wordt, maar hij wil het toch aankaarten, omdat het het DNA van WIJ weer geeft. Hij bladert het coalitieakkoord door. Daarbij valt op dat er gebouwd wordt voor de eigen behoefte. Dat is een bijzonder opmerkelijke en gewaagde uitspraak. Want bij het raamwerk zat een stuk, waaruit bleek dat dit absoluut niet kan. De coalitie geeft dit zelf ook toe, want er staat: uiteraard worden lopende afspraken in regionaal verband gerespecteerd. Dit is een loze belofte. Lansingerland wil geen grootschalige opvang voor asielzoekers. Waarom wordt dit in een coalitieakkoord gezet? Waarom? Stel eens voor, er dient zich morgen een nieuwe vluchtelingencrisis aan. De Commissaris van de Koning vraagt de gemeente om een inspanning te plegen. Wat zegt Lansingerland dan? Nee, dat is in het coalitieakkoord afgedicht, stuur ze maar naar Pijnaker-Nootdorp, want Lansingerland heeft daar een duidelijke mening over. Nee, natuurlijk niet. Als het zover komt, zal WIJ met een motie komen om toch bij te dragen en verantwoordelijkheid te nemen. Dan het gratis OV. Dat is beloofd tijdens de verkiezing, maar wellicht is het toch achteraf te duur. Een loze belofte dus. Maar goed, het wordt anders ingezet. Nu gaat de coalitie voor gratis OV zorgen voor eenzame ouderen. Dat is bijzonder apart, want daarmee denkt men eenzaamheid op te kunnen lossen in het verstrekken van een gratis OV kaart. Als het zo makkelijk zou zijn, dan zouden er geen eenzame mensen meer zijn. Daar is toch iets meer voor nodig. Verkeersveiligheid, gesproken wordt van klaar-overs. Prachtig. Hij wil wel in herinnering roepen, waarom dit soort prachtige initiatieven uiteindelijk gestopt zijn. De leefomgeving: de bezuinigingen van de afgelopen jaren op de openbare ruimte worden vanaf 2019 stapsgewijs terug gedraaid. Dat vindt WIJ echt goed, want veel mensen geven aan er last van te hebben. Het irriteert. Maar wat gaat dit nou kosten? Overigens mist hij in het hele stuk de doorrekening. De OZB wordt 4% verlaagd, maar niet duidelijk is wat de financiële consequenties zijn. Het is toch zaak, dat dit bekend is alvorens een handtekening gezet wordt. Zorg en ouderen: er zitten 2 C's in het college en het maatschappelijke middenveld wordt in dit stuk helemaal niet genoemd. Terwijl hij denkt, dat de kerken een belangrijker speler zijn. Jammer. Jeugd en onderwijs: een prima stuk. Er ligt een goede notitie, een visie op het onderwijs. Pubers in de spotlights, daar heeft WIJ keihard aan getrokken, om jeugd en jongeren absoluut op de agenda te krijgen. Er ligt een prima notitie, prachtig. Ga daar vooral mee door. Cultuur en sport: absoluut goed. De cultuurnota Bruisen - Binden - Boeien ziet er prima uit. Goed, vooral doorgaan. Sport: goed dat naar behoefte de clubs kunnen groeien als het aantal inwoners stijgt. Dat is een logisch gevolg, maar goed dat het opgenomen wordt. De komende 4 jaar worden de huurtarieven

bevroren, prima. Dan de bouw van het nieuwe zwembad. Hij citeert. Hij denkt dat er geld bij geleverd moet worden, bij de planologische uitbreiding, want het zwembad is tenslotte van de gemeente. Het had toch een prima ambitie geweest als gezegd was dat het nieuwe bad ook CO2 neutraal zou worden. Dan had de coalitie een statement gemaakt. Werk en inkomen: de toezicht op handhaving op uitkeringsfraude wordt uitgebreid, binnen de eigen ambtelijke organisatie. Wat is de noodzaak en aanleiding van het feit, dat dit opgenomen is? Loopt Lansingerland landelijk gezien heel erg uit de pas. Waarom? Wat WIJ betreft, is het beter om met meer jobcoaches te werken om deze mensen te verleiden om weer aan het werk te gaan. Dat werkt beter. Lokale economie: het gaat over leegstand voorkomen en het winkelarsenaal. Maar in de bullets die volgen, wordt daar helemaal niet over gesproken. Leegstand heeft alles te maken met de hoogte van de huur en het aantal vierkante meters winkellooppervlakte wat gebouwd wordt. Duurzaamheid: echt jammer, een gemiste kans. Er staat echt weinig concrete ambitie in. Antarctica is aan het smelten, Groenland lost vanzelf op en Lansingerland verschuilt zich achter landelijke wet- en regelgeving en wil er vooral geen geld in steken. Dat is echt een gemiste kans. Veel wordt overgelaten aan de glastuinbouw. Dat snapt hij, want zij zijn hoofdsponsor van dit onderdeel. Dat moet niet de insteek zijn, volgens hem. Woningen gasloos was al besloten. Deze coalitie heeft de ambitie, maar er wordt niet gezegd dat het in 2022 geregeld is, om het maatschappelijk vastgoed te verduurzamen. Een gemiste kans. Er staat weinig concreets in. Jan Terlouw, een prominent D66'er zei: duurzaamheid is leiderschap. WIJ mist leiderschap. Waarom wordt niet gezegd, dat er zonnepanelen komen op alle nieuw te bouwen woningen? Dat het gemeentewagenpark elektrisch gemaakt wordt? Het gemeentehuis is in 2022 CO2 neutraal. Een nieuw te bouwen zwembad is CO2 neutraal. Van de woningen die gebouwd gaan worden, zijn er 150 ingericht, zoals de modelwoning in Berkel en Rodenrijs. Waarom wordt dat niet in het coalitieakkoord gezet? Dan worden er slagen gemaakt en is Lansingerland geloofwaardig. Veiligheid: daar zit WIJ iets anders in. WIJ is ook van de veiligheid, alleen de aanvliegroute is iets anders. Hij komt regelmatig op het Marconiplein en daar staat een prachtige slogan: repressie is een negatief gevolg van bezuinigen op preventie. Daar heeft WIJ altijd een lans voor gebroken. WIJ is erg van preventie om zo repressie te voorkomen. Als repressie toegepast gaat worden, verliezen jongeren hun vertrouwen in de samenleving. Het aantal BOA's wordt uitgebreid. Prima. WIJ heeft hiervan gezegd, dat één van de drie een jeugd- en jongerenwerker is, die 's avonds of 's nachts ingezet moet kunnen worden. Regelmatig gaan de jongerenwerkers de chillplekken langs. Waarom dan toch vast houden aan 3 BOA's, uniformen werken als een rode lap op een stier. Dan het veiligheidsgevoel, dit wordt versterkt door het ophangen van camera's. Hij was bang, dat er al één hing, maar het blijkt een flitser te zijn. Gelukkig wordt hij niet de hele tijd opgenomen. Veiligheidsgevoel komt niet terug door het ophangen van camera's. In Brussel staan op iedere hoek van de straat mensen met mitrailleurs en groene pakken. Dan kan men denken: ik voel me veilig, want als er iets gebeurt, zijn er 100 militairen. Maar bij hem werkt het averechts. Hij dacht: wat is hier aan de hand? Dat werkt met camera's ook zo. Bovendien, als jongeren in de gaten hebben, dat er een camera hangt, dan staan ze morgen op de andere hoek. Dan staat de camera morgen ook op de andere hoek, maar dat wordt een beetje kat en muis spel. Ook wordt er tijdig geëvalueerd over het aspect privacy. Dat is bijzonder opmerkelijk. Jongens, sla de krant open, daar is heel veel over bekend. Daar hoeft men echt niet over te evalueren. Er zijn veel steden, die met camera's werken. Lees die evaluaties maar eens, die zijn ook niet onverdeeld gelukkig met dit fenomeen. Nogmaals, WIJ zit niet anders in het veiligheidsdossier, maar WIJ vliegt het anders aan. WIJ vindt ook, dat als jongeren beroofd worden van hun telefoon onder bedreiging, dan moet er keihard ingegrepen worden. Maar de nadruk zal wat WIJ betreft op preventie moeten liggen. Dienstverlening: er wordt een bepaalde basishouding in het coalitie akkoord beschreven. Dat is bijna een onterecht verwijt aan de ambtenaren. Zelf wordt hij altijd netjes geholpen, empathisch. Waarom wordt dit opgeschreven? Het referendum, ook nog zoiets moois. De haalbaarheid en toepasbaarheid wordt verkend. Het instrument om de politiek dichterbij de burger te brengen was ooit het referendum. En wat gebeurt er nu? Juist doordat het referendum is ingevoerd, verwijderen mensen zich van de politiek. Ze hebben hun stem uitgebracht, terwijl er niets mee gedaan wordt. Wel een mooi onderwerp voor het eerste referendum. Het gaat over de Rotte. Blijft de Rotte groen en landschappelijk? Of wordt de Rotte commercieel geëxploiteerd? Dat zou een bijzonder interessante zijn. Over de financiën heeft hij al iets gezegd. Er zit veel ambitie in dit plan, dat is mooi. WIJ heeft moeite met een paar punten en dat heeft hij uitgelegd. Maar WIJ mist iedere doorrekening. Nu al wordt trots gezegd, dat de OZB met 4% omlaag gaat, terwijl er geen berekeningen aan ten grondslag liggen. Of de oppositie is daarvan weg gehouden, maar daar gaat hij niet van uit. Tot slot wenst hij dit college heel veel succes bij de uitvoering van de plannen. De coalitie kan op WIJ blijven rekenen als een positief constructief meedenkende partij. Wat de toekomst bringe moge, WIJ kan over 4 jaar gewoon weer gebeld worden, geen enkel probleem. Wel denkt WIJ dat de gehele procedure gezamenlijk onder de loep genomen moet worden, want er zitten wel verbeterpunten in. Daar is WIJ in ieder geval tegen aan gelopen. Dat heeft irritatie opgeleverd. Dit geldt voor meerdere partijen. De procedure moet snel weer onder de loep genomen worden, zodat het nog vers in het geheugen zit. College, alle succes van de wereld. Over 4 jaar... je weet het nooit.

De heer Muis spreekt de volgende woorden. Iedereen is van de wereld en de wereld is van iedereen. Half Lansingerland zong dit vorig weekend uit volle borst mee met Blof tijdens het succesvolle popconcert Lansingerland live. Een mooie zin. Maar ook erg toepasselijk voor hoe wij als D66 staan in de

samenleving. Iedereen is van de wereld, de gemeente is voor iedereen. Wij staan open voor iedereen, voor iedereen is er plek in Lansingerland. Ook andersom, de wereld is van iedereen, dus we hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor deze wereld en voor deze gemeente te zorgen. Door verder vooruit te kijken en over grenzen heen, zodat we de gemeente beter achterlaten dan we hem aantreffen. Sommige partijen noemen het rentmeesterschap. Ik kom hier later in mijn bijdrage op terug. Wat vindt D66 van het akkoord Groeien, versterken en koesteren? D66 heeft gereageerd op het raamwerk. We maken bij de beoordeling een driedeling: herkenning, verrijking en gemiste kansen. Herkenning: We hebben eerder aangegeven ons op veel onderdelen van dit programma te herkennen. Zeker waar het gaat om een kwaliteitsimpuls in de openbare ruimte, het bieden van kansen voor jongeren en ouderen, investeren in participatie, betere dienstverlening, duurzame financiën. Wij hebben ook constructief meegedacht en zaken toegevoegd. Dank voor het waarderen en overnemen van een groot deel van onze verrijkingen. Ik benoem ze kort. Het gaat om: aandacht voor klimaatadaptatie bij woningbouw; inzetten op verhogen frequentie Randstadrail; aanpassing plannen Berkel centrum tav verkeersveiligheid; prioriteit bij de aanpak van verkeersonveilige rotondes; jeugd actief betrekken bij het opstellen van beleid; zorgen dat iedereen die kan werken, ook een eerlijke kans krijgt op werk; minder regels in de APV, meer ruimte en verantwoordelijkheid bij ondernemers en inwoners zelf; experimenten met mengvormen van detailhandel en horeca (het door D66 geïntroduceerde wijntje bij de kapper); evalueren van de inzet van mobiele camera's; het opstellen van een visie energietransitie glastuinbouw. Volgens mij zijn er nog meer punten, die zijn overgenomen, waarvoor hartelijk dank. Wij zullen jullie er kritisch op volgen en komen met uitwerkingsvoorstellen en verdere suggesties. Dan de gemiste kansen. Of positiever geformuleerd, de kansen die nu nog niet worden gegrepen door de coalitie. Naast onze overgenomen verrijkingen zijn er namelijk nog veel punten waarop wij ruimte zien om vanuit de raad samen met andere fracties en inwoners, bedrijven, scholen en maatschappelijke organisaties met alternatieve voorstellen te komen. Voorstellen die ervoor zorgen dat we ook voor de lange termijn visie vormen, de juiste keuzes maken en grotere stappen zetten. Daarbij gaat het met name om: de benodigde bredere visie op mobiliteit en bereikbaarheid, investeringen in onderwijs, meer aandacht voor een gezonde leefomgeving en gas geven op duurzaamheid. Voor ik op deze punten in ga, een klein zijstapje. De implementatie van de AVG is nog niet klaar. We zien namelijk geen activiteiten in het coalitieakkoord. Dit moet gewoon. Dus deze activiteiten met deadlines zien wij wel graag z.s.m. terug in de commissie. Het college zit er nog niet, dus zullen we het volgende week in de commissie nog een keer vragen. Bereikbaarheid: In het coalitieakkoord staat dat we moeten voorkomen dat de verkeersdruk zo groot wordt dat de bereikbaarheid in gevaar komt. Nu, die is al in gevaar. Het staat op verschillende plekken in de gemeente 's ochtends al vast. We missen de vertaling en verbinding van onze lokale verkeerscirculatieplannen met onze omgeving. Focus op ontsluiting van alleen de kernen is onvoldoende. D66 is van mening dat er snel en met spoed (in samenwerking met provincie, omliggende gemeenten) een visie en een plan van aanpak moet worden gemaakt op vervoer en ontsluiting om te voorkomen dat we onze mooie gemeente niet meer uitkomen. Onderwijs: We zijn blij met het continueren van de uitvoering van de onderwijsvisie en het beschikbaar stellen van de daarvoor benodigde financiën. Bij de bouw van nieuwe scholen hanteert de coalitie de rijksbijdrage als uitgangspunt. In de basis wordt hier uitgegaan van een leefbare en gezonde leeromgeving. Als dat kan vanuit de rijksbijdrage is dat mooi, maar we weten dat voor duurzame scholen meer nodig is. Het is niet toekomstgericht, duurzaam of economisch verstandig bijvoorbeeld bij de bouw van nieuwe scholen niet direct rekening te houden met alle mogelijke duurzaamheidsmaatregelen. Want als we doen wat we deden, krijg je wat je altijd kreeg en wordt het dus nooit beter. Gezonde leefomgeving: Dat geldt ook voor een gezonde leefomgeving. In het coalitieakkoord lijkt het zich te beperken tot verminderen van geluidsoverlast. Bij RTHA, HSL, A16 wordt alleen geluidshinder genoemd. Bij deze projecten missen we de urgentie t.a.v. luchtkwaliteit en inpassing. We hebben raadsbrede afspraken dat we de A16 zo min mogelijk moeten horen, zien of ruiken. Motie saldo 0 is daarbij nog steeds het uitgangspunt. Los van deze projecten is een meer proactieve aanpak nodig om de luchtkwaliteit te verbeteren. Duurzaamheid: Duurzaamheid is inderdaad leiderschap zoals voorgaande spreker zei. Bij duurzaamheid was de stelling van het college: Geen extra lokale middelen voor nationale en provinciale doelen. Gelukkig is het gewijzigd; nu staat er: geen substantiële lokale middelen voor nationale en provinciale doelen. Maar dit blijft voor D66 als duurzaamheidspartij echt een punt van zorg voor de komende vier jaar. We zijn blij dat bij nieuwbouw gasloos bouwen wel het uitgangspunt blijft. Dat is mooi. Voor het verduurzamen van de bestaande woningvoorraad is het een utopie te denken dat inwoners en bedrijven dat geheel zelf zullen doen zonder steuntje in de rug van hun eigen gemeente. Deelname aan een proeftuin levert een financiële bijdrage op vanuit het rijk. Maar ook hier is lokaal geld nodig. Hetzelfde geldt voor provinciale subsidies, die krijg je alleen als je er zelf geld naast zet. Ga er dus maar vanuit dat de raad het de komende jaren nog vaak gaat hebben over de definitie van niet-substantiële bijdrage vanuit dit nieuwe college. Sociaal gezicht: Naast de genoemde kansen missen we ook het sociale gezicht. Het gaat dan over de manier van denken over mensen die asiel en bescherming zoeken, mensen die aan het werk willen of op een andere manier van betekenis willen zijn, of mensen die 'gewoon' zichzelf willen zijn. Daar is nog veel voor nodig. Zeker als je vindt dat de gemeente er voor iedereen moet zijn. En iedereen evenveel kansen moet bieden. De oorspronkelijk tekst 'geen ACZ' is gelukkig genuanceerd; de coalitie zal wel zijn verantwoordelijkheid nemen voor

noodopvang. Dat is mooi, maar ook echt het minimale wat je mag verwachten van een sociale samenleving. Wanneer alle gemeenten het minimale doen, wordt nergens voldoende echte hulp geboden. De opvangvraag is nu niet actueel, maar D66 gelooft dat onze samenleving best kleinschalig en voor de iets langere termijn mensen wil opvangen die vanwege oorlog of vervolging moeten vluchten. Wat we als D66 nog verder al gemiste kans en zorg zien, is dat mensen in dit akkoord worden gestigmatiseerd of gelabeld. Hoe bepaal je, beargumenteer je, eenduidig en objectief, dat iemand 'niet wil' werken? Dat kan alleen als iemand dat zegt. Dan nog moet gekeken worden hoe hij geholpen kan worden. Die criteria willen wij zien. We gaan er vanuit dat deze ook naar de raad en de rest van de samenleving glashelder worden gecommuniceerd. Inclusief de uitleg hoe een andere behandeling van inwoners zich verhoudt tot het in de grondwet vastgelegde gelijkheidsbeginsel en of het voldoet aan de AVG. Op beide punten komen wij uitgebreid terug. Hetzelfde geldt voor onze suggestie om een Regenboogakkoord te sluiten. Want, de wereld en ook Lansingerland is er wat D66 betreft voor iedereen! Wij wensen het nieuwe college veel wijsheid en succes toe. Dankuwel.

De heer Ruijtenberg bedankt de heer Paans voor zijn werk, wat hij hier gedaan heeft. Hij heeft de heer Paans leren kennen als een bijzonder plezierig mens, die op zeer constructieve en integere wijze hard heeft gewerkt om dit voor elkaar te krijgen. Het was een genot om onder zijn leiding te mogen werken aan dit eventuele coalitieakkoord, waar GL uiteindelijk niet voor uitgenodigd is. Dank. Dan het coalitieakkoord. De 2 voorgaande sprekers hebben al veel gezegd, waar GL zich in herkent. Geconstateerd wordt, dat Lansingerland nu een conservatieve coalitie heeft. Een progressieve oppositie moet hier tegenwicht aan bieden. Groeien, versterken, koesteren. Dat is de inspirerende titel van het coalitieakkoord. Na het lezen van het coalitieakkoord, komt GL echter tot een heel andere titel. GL dacht meer aan continueren, elimineren, supprimeren. Het continueren van het huidige beleid, het elimineren van klimaatambities en het supprimeren van verstandige woningbouw. Het akkoord spreekt van een maximale bouwhoogte van 15 meter, tenzij er sterke stedenbouwkundige argumenten zijn. Wat zijn dan die sterke bouwkundige argumenten? Het lijkt alsof er met de haren een disclaimer bij gezocht is, die geen stand kan houden. Tevens wordt gesproken over het vergroten van woningen voor lagere inkomens. Het voornemen is om meer middeldure huurwoningen te bouwen tussen de € 700 en € 1.000. De simpelste manier om het aanbod van woningen voor lagere inkomens te vergroten is om het aandeel van sociale huur te vergroten. Dit is verstandig om meerdere redenen. Ten eerste zijn er meer dure scheefwoningers dan goedkope scheefwoningers in Lansingerland. Dat betekent, dat er meer mensen zijn die teveel betalen en op zoek zijn naar een goedkope woning, dan andersom. Daarnaast is het in lijn met de regionale afspraken. Afspraken, waarbij de provincie eist dat er in de periode 2020-2030 voldoende sociale voorraad is, die ook nog eens evenwichtig verspreid is in de regio. Het gemiddelde in de regio is 35%. Lansingerland blijft daar met nu 18% ver onder. De fractie van GL vraagt dan ook om in ieder geval in de nieuw te ontwikkelen wijken een percentage van 30% vast te houden om te voldoen aan de vraag en om het huidige percentage te repareren. Verder constateert hij, dat ook het PVV corvee de burelen van de lokale VVD heeft bereikt. Anders kan GL de passage, die gewijd is aan het ACZ niet duiden. Het speelt, ACZ's sluiten zelfs en wat als er ergens een humanitaire crisis uitbreekt? Gaat deze gemeente dan zeggen: na ons de zondvloed? In het kader van bereikbaarheid constateert GL, dat het college vast houdt aan het uitvoeren van het mobiliteitsplan Berkel. GL heeft het vaker gevraagd en vraagt het nogmaals: welk probleem wordt hiermee opgelost? Het grootste knelpunt in Berkel en Rodenrijs is de Molenwerfstraat. Dit knelpunt wordt niet opgelost. Dan leest GL ook een gebrek aan visie van de vertramming van de ZoRo. Er staat dat er een toegevoegde waarde moet zijn voor Lansingerland. GL roept het nieuwe college op om te gaan omdenken. Ga eerst vertrammen, dan volgt de toegevoegde waarde vanzelf. Tot slot m.b.t. OV. Er volgt een onderzoek naar OV naar het SFG en het GHZ. GL zegt: doe onderzoek naar de mogelijkheid van huisartsenpraktijken in de kernen, te beginnen in Bleiswijk. Daar profiteren alle inwoners van. Verkeersveiligheid: GL betreurt het, dat een onderzoek naar een tunnel Oudlandselaan / Klapwijkseweg als sneeuw voor de zon verdwenen is, daar waar VVD, PvdA en GL in voorgaande periode gedrieën gestreden hebben voor een onderzoek. Het is een gevaarlijke rotonde, men mag de ogen niet sluiten voor een onderzoek. Noem het zijn persoonlijke Bon Fut. Voorts leest hij, dat de inzet is, dat de geluidshinder van vliegtuigen niet toeneemt en dat de geluidsruijmt van RTHA niet toeneemt. GL had graag gezien, dat ook de uitstoot van CO2 en ultrafijnstof meegenomen waren in dit akkoord. Dat geldt ook voor de A16; alleen het voorkomen van geluidshinder is opgenomen. Maar de motie saldo nul gaat ook over zien en ruiken. De vraag is waarom bij deze onderdelen alleen de geluidshinder is meegenomen en niet de overige schadelijke uitstoot. Dan werk en inkomen. Hoe triest is het, dat er niets gelezen wordt over voornemens om mensen met problematische schulden te helpen. Zelfs huidig staatssecretaris T. van Ark start met experimenten daartoe. In de gemeente Vlaardingen krijgen arme kinderen een fiets. Hier in Lansingerland niks. De 800 arme kinderen worden niet genoemd. Niks over time-outs bij schulden, niks over één loket voor stapelproblematiek, het hele hoofdstuk is één lange litanie van stigmatisering, waarbij de opmerking 'voor inwoners die niet kunnen werken blijft het financiële vangnet bestaan' het meest steekt. Dat is namelijk gewoon een wettelijke taak. Dan duurzaamheid. Waar is de ambitie? Het klimaat verandert. Nu zelfs zo, dat met het smelten van Antarctica een kritische grens bereikt is en het waarschijnlijk onomkeerbaar is. Maar dit nieuwe college houdt vast aan het huidige beleid, zoals een drenkeling aan wrakhout. Men moet het hout durven los te

laten en te zwemmen naar het dichtstbijzijnde eiland. De voorzitter vraagt om een moment pauze voor de automatische zonwering, die wat afleidt. Hij vraagt daarna weer om onverdeelde aandacht. De heer Ruijtenberg vervolgt zijn betoog. Durven is niet het aan de glastuinbouw over laten, maar zelf de regie pakken. Dat is gasloos bouwen, in het eerste kwartaal 2019 een plan klaar hebben om ook bestaande bouw van het gas te krijgen. Zo snel mogelijk DIFTAR invoeren, wat bewezen bijdraagt aan de reductie van afval. GL reikt de hand uit naar de coalitie om samen te zwemmen en dat eiland te bereiken. Dat is iedereen verplicht aan de generaties na ons. Dan veiligheid. GL is niet content met de inzet van mobiele camera's. Er is namelijk geen enkel bewijs, dat daarmee het veiligheidsgevoel vergroot wordt. GL zal derhalve scherp toezien op de evaluaties, vooral juist op het gebied van privacy. Tevens is GL van mening, dat het vooralsnog een gemiste kans is, dat Lansingerland niet wenst deel te nemen aan de proef voor legale wietteelt voor medicinale doeleinden. Bij juist een gemeente als deze was een meer dan uitstekende proeftuin gewenst. GL zal de uitkomsten van de proef scherp monitoren en wellicht in de toekomst een bespreekpunt indienen om alsnog deel te nemen. Financiën. GL is nog steeds van mening, dat de aandelen Eneco niet verkocht dienen te worden. Als dat toch gebeurt, moet de helft van de opbrengst gebruikt worden voor aflossing van de schulden en de andere helft voor duurzame projecten, gericht op energietransitie en klimaatadaptatie. Dat is een accentverschuiving t.o.v. het voorgestelde beleid. Overigens mist ook GL een financiële doorrekening. De lokale lasten gaan omlaag. De schulden worden verlaagd. De bezuiniging in de openbare ruimte wordt hersteld en er wordt structureel € 1mln toegevoegd aan de bestuurlijke plannen uit dit akkoord. Dat klinkt als gratis bier. Is GL dan helemaal nergens positief over? Jazeker. GL kan zich vinden in de voorgestelde verhouding van man/vrouw in het college, het aanwijzen van duurzame groene gebieden, waar niet gebouwd mag worden, het streven naar versterking van de inheemse biodiversiteit, er wordt niet meer uitgesloten dat er gemeentelijk geld naar landelijke en provinciale duurzaamheidsdoelen gaat, tevens steunt GL de inzet voor meer wijkagenten. Sinds vandaag is bekend, dat er meer dan 700 wijkagenten bij gaan komen, dus dat moet zeker lukken. En de verantwoordelijkheid van de burgemeester, niet alleen m.b.t. veiligheid, maar ook P&O en de gemeentelijke organisatie vindt GL een goede zaak. GL zal de komende 4 jaar kritisch en constructief oppositie voeren. Goede plannen van het college zal GL steunen. En GL reikt de hand naar de coalitie om meer te doen op duurzame en sociale aspecten.

Mevrouw Verhoef dacht dat er een limiet van 5 minuten was, maar ze pakt nu toch maar even haar tijd. Wat haar opvalt, is dat de oppositie op één lijn zit, voor 90%. Dat is goed nieuws. Het is een mooie dag voor Simon, Kathy, Albert en Ankie. Het akkoord van Leefbaar3B, VVD, CDA en CU wordt vandaag aan de raad aangeboden en zij worden als wethouders beëdigd. Ook voor iedereen die hieraan heeft bijgedragen is het een mooie dag. Voor Kathy is het wethouderschap nieuw, maar met haar passie en daadkracht zal zij er vol voor gaan. Zo ken ik haar. Ankie en de beide heren zijn ervaren en goed op elkaar ingespeeld. Je weet wat je aan ze hebt. Bijna 3 weken was er nodig om van een raamwerk naar een, lichtjes aangepast, akkoord te komen. Mooie foto's en lay-out, glossy, prachtig. Helaas geen tijd om de inwoners te betrekken, die zagen alleen wat witte rook uit een wigwam in de verte komen, maar Klukkuk, de inwoner was daar niet bij. Formateur Paans had zojuist een aansprekend verhaal, waarvoor dank. Ook dank voor zijn constructieve inzet bij de totstandkoming van deze coalitie. Als enige partij onderschreef de PvdA het raamwerk dat de opmaat was naar dit akkoord niet. Flauw? Nee. Er lag voor ons onvoldoende stevig basis voor een lange-termijn, toekomstgericht, regionaal ingebed collegeprogramma. Het raamwerk las bijna als een verkiezingsprogramma, een schets waarin vooral korte-termijn doelen werden gesteld en de inwoners een gevoel van veiligheid in een groene, vertrouwde, dienstverlenende gemeente krijgen. Een gemeente met een degelijk financieel beleid, dat wel. Een plek waar gelukkig ook voldoende woningen moeten komen voor jongeren, mensen met lagere inkomens en kleinere huishoudens. Dat laatste sprak ons natuurlijk aan, maar de inhaalslag moet groter zijn, vooral voor sociale woningen. In het algemeen hamert de PvdA al jaren op meer en sneller bouwen. Ook het voornemen om 'vooral te bouwen voor onszelf' vonden we misleidend en contraproductief in de regio. Drie dorpen tussen de grote steden; "passen op de dorpswinkel" had er ook boven kunnen staan. Het paste niet bij de ambities die mijn partijgenoten en ik hadden opgesteld en in de vorm van een verkiezingsfolder bij vele huishoudens in de bus hebben gestopt. Soms waren er afgebladderde deuren, kapotte bellen en kinderfietsjes, gordijnen potdicht. Achter de voordeur te veel zorgen om te sporten en in al dat groen te recreëren. Soms waren er nette, grote huizen, met hier neergestreken stedelingen die wel degelijk beseffen dat ze in een metropoolregio wonen en niet in een dorp. Onze ambities voor Lansingerland zijn duurzamer, progressiever en socialer. De PvdA was ook zeer verbaasd over de zinsnede m.b.t. AZC. Ook opmerkingen m.b.t. het regenboogakkoord miste de PvdA. Ze gaat kort de punten langs, waarin de PvdA zich niet kon vinden. Duurzaamheid wordt in het akkoord grotendeels overgelaten aan de glastuinbouw en andere bedrijven. De zeer urgente energietransitie is van te lage ambitie. Er komt geen extra lokaal geld voor duurzaamheid beschikbaar. D66 en GL hadden het ook over de luchtkwaliteit, die echt onderbelicht is. Het saldo nul A16, dat heeft de PvdA ook gemist. Economie, bereikbaarheid en openbaar vervoer: De samenwerking mét en het positioneren in de stadsregio en de metropoolregio worden nauwelijks uitgewerkt, terwijl deze juist vitaal zijn voor de verdere ontwikkeling van Lansingerland. Dat gaat over economische kansen, zoals werkgelegenheid, maar ook bereikbaarheid en openbaar vervoer. Van het Metropoolregio-concept "Roadmap to next economy" is nauwelijks iets terug te vinden in het akkoord.

Zonder de uitwerking van de Roadmap op lokaal niveau komen we in de metropoolregio bestuurlijk en economisch aan de zijlijn te staan. Daarnaast zal er de komende jaren druk komen op de gemeenten en provincies om mede bij te gaan dragen in de investeringslasten voor de bereikbaarheid via auto, fiets en openbaar vervoer. Het rijksbudget is niet voldoende, de ruimte voor de Vervoersautoriteit in de Metropoolregio om te investeren in nieuw openbaar vervoer is vrijwel nul. Het is belangrijk, dat hier over nagedacht wordt. Hoe wordt er geïnvesteerd om bereikbaarheid en OV op peil te houden? En erg jammer: Leefbaar3B vervult een grote verkiezingsbelofte niet. Gratis OV voor mensen met AOW (bij ons: gratis OV voor 65+) is teruggebracht tot het instellen van een onderzoek naar de introductie van gratis openbaar vervoer (een wijkbus) voor ouderen die al eenzaam zijn. Wat de PvdA betreft, wordt het paard achter de wagen gespannen. Participatie: In het verhaal rondom de participatie ligt veel nadruk op fraudeopsporing, sancties en tegenprestatie, stempel plakken op de 'luie donders' en te weinig op leiden naar werk en geven van cliëntondersteuning. De passage over de 'grondhouding bij de dienstverlening' (pagina 41) is een interessante. Kunnen we het college bij de uitvoering van de Participatiewet en de armoedebestrijding houden aan uitspaken als: "Onze houding is 'Ja tenzij' en we zijn empathisch in onze beantwoording; de inwoner staat centraal en niet de regels." Als dat ook bij armoedebestrijding en participatie, het aanvragen van een uitkering, zou dat voor de PvdA veel betekenen. Verkeersveiligheid is erg minimalistisch uitgewerkt. Ook heeft de VVD de komst van een fietstunnel bij de rotonde Oudlandselaan, waarin zij samen met de PvdA en GL optrokken, laten varen. Erg jammer. OZB-verlaging: wat de PvdA betreft, is dit juist nog aan de lage kant. Ze gaat het niet over de doorrekening hebben, maar vergeleken met de regio is hier de OZB erg hoog. Ieder jaar is er geld over aan het eind van het jaar. Dat kan in de pot gestopt worden, of er wordt meer terug gegeven aan inwoners, die daar ook voor heeft betaald. Nog een bestuurlijk punt, namelijk de burgemeester. De PvdA heeft veel vertrouwen in de burgemeester, maar het valt op, dat er een zware bestuurlijke agenda ligt voor de burgemeester. Hij wordt verantwoordelijk voor de zeer belangrijke organisatieontwikkeling, veiligheid, bestuurlijke vernieuwing, integratie en discriminatie en bestuurlijke samenwerking. Feitelijk dus de basis van het functioneren van het gemeentebestuur. Is dit een bewuste keuze? Wij hebben vertrouwen in hem, maar het is een flink aantal taken bij elkaar. Gaat de PvdA nu 4 jaar zitten mauwen? Nee hoor. Geen zorgen, net als in voorgaande jaren zullen we steun verlenen en meedenken op sterke lijnen in het collegeprogramma en flink tegengas geven op de punten waar we vinden dat het beleid beter kan of anders moet. Denk maar aan onze Code Oranje in het Sociale Domein. Uit betrouwbare bron weten wij dat onze voortdurende agendering de basis heeft gevormd voor het Beleidsplan Sociaal Domein. De oppositie is in onze ogen wel te klein gemaakt (9 tegenover 24 zetels), bijna naar Noord-Koreaans model, maar we zullen vanuit de PvdA, samen met oppositie of andere fracties, blijven agenderen op de punten armoedebestrijding, socialer participatiebeleid, meer ontmoetingsplekken voor jong en oud, sneller bouwen, OV, investeren in sociale voorzieningen en vooral ook het versterken van onze positie in de metropoolregio. We zullen goed contact houden met de inwoners. Kathy houdt van bloemschikken en zij en de andere wethouders kunnen erop rekenen dat onze PvdA roos, sociaal met een vuist, bij tijd en wijlen in het boeketje zit. De PvdA fractie wenst het college van Lansingerland in de periode 2018-2022 heel veel succes. Van harte gefeliciteerd.

De heer Van Doorn houdt het wat korter, want de heer Paans heeft een inspirerend en krachtig betoog gehouden over het coalitieakkoord. Dat is voor hem niet te overtreffen. Wel wil hij ingaan op drie aspecten, namelijk het proces, waarom hij juist trots is en gelooft in dit programma en de samenwerking, waarom hij heel veel DNA van L3B in het programma ziet. Tot slot benoemt hij de relatie, die wat butsen had opgelopen. Bij de vorige sprekers is een aantal rode draden te bespeuren. Veel vragen m.b.t. de uitvoering, daar komt hij op terug. Een prima bevestiging van waar men verschillend in de wedstrijd zit. Dat is prima, dat mag, dat hoort. Daar komen mooie debatten van de komende 4 jaar. Het betrekken van inwoners is in het proces keurig geborgen; geen zorgen hier over. Als rode draad hoort hij ook veel waardering, kritiek op een aantal punten, maar in de essentie veel draagvlak voor dit programma. Dank daarvoor. Het is een goede basis om de komende 4 jaar invulling te geven. Het was een stevige reis voorafgaand. Iedereen heeft het over het moment van de verkiezingsuitslag, maar het betrekken van inwoners begon vorig jaar juli al. Dan begint het samen met bedrijven, inwoners, instellingen formuleren van doelstellingen en dit vertalen naar een verkiezingsprogramma. Bewoners worden aan de voorkant al betrokken en niet aan de achterkant als het bijna klaar is. Een goede verkiezingscampagne. Ook is enthousiast gestart met de formatie. Er kwamen hobbels, maar hij wil een compliment geven aan het bestuur van deze gemeente. Op het moment dat men klem kwam te zitten, ging men met elkaar aan tafel zitten. De ego's werden aan de kant gezet en met elkaar werd een proces afgesproken, wat heeft geleid tot wat nu voor ligt. Dat is een dik compliment waard. Niet alleen voor de 4 partijen, die de hele rit hebben volgeschreven, maar juist ook aan de partijen, die in de rol van oppositie zitten. Zij hebben net zo hard mee gewerkt aan dit programma. De heer Muis herkende zijn bijdrage tot grote tevredenheid. Hetzelfde is gedaan met de tips van de andere partijen. Waar het kon en paste, is dit een mooie plek. Waarom de cirkel rond is in dit proces is het daadwerkelijke uitvoeringsplan. Bij de totstandkoming van het collegeakkoord zullen inwoners, bedrijven en instellingen worden betrokken. Veel vragen zijn gesteld m.b.t. het proces en over wat er niet in is opgenomen; dit gaat straks een prima plek krijgen. Hij heeft er alle vertrouwen in. Dan het DNA van L3B in dit

programma. Er werd gesteld dat het om 85% gaat, maar zelf heeft hij het niet uitgerekend. L3B kijkt met grote tevredenheid naar het akkoord, wat betekent dat een groot deel van de verkiezingsbeloften wel zijn nagekomen. Het accent kan gelegd worden op één speerpunt, die nog niet in volle omvang wordt genoemd, maar een marathon begint ook met een eerste stap. Laat dit onderzoek een mooie stap naar het vervolg zijn. Het is geen breken van een belofte, maar een eerste stap op weg naar. De andere punten die zijn binnengehaald. Veiligheid, een herkenbaar en belangrijk thema voor L3B. Er komen BOA's bij, wijkBOA's, met het accent op jeugd. In deze samenleving is de angst voor uniformen wat minder. Was er maar iets meer angst, dan werden ze minder uitgescholden. Ze zijn juist getraind om het gesprek op een fatsoenlijke manier aan te gaan. Met het introduceren van nog meer BOA's wordt niet gezegd, dat preventie aan de kant gezet wordt. Het is een samenhangend geheel. Het gesprek moet aangegaan worden, want er zitten ook jongeren bij die willens en wetens de boel verstieren. Daar moet men op durven doorpakken. Vandaar de warme ondersteuning naar meer wijkagenten en een politiebureau met fatsoenlijke openingstijden, inderdaad een lik-op-stuk-beleid. Maar L3B is ook voor de ketenaanpak. En geconstateerd wordt, dat de drugsproblematiek groeiend is, met een steeds serieuzere omvang. Dit wordt geprioriteerd, geagendeerd en aangepakt. Want niet iedereen is met een goed gesprek op het goede pad te brengen. Er wordt primair gebouwd voor de eigen doelgroepen en behoefte, en toewijzing wordt ondersteund. Dat wil niet zeggen, dat er verder niets meer gedaan wordt; dat is een verengde blik op het grotere geheel. L3B wil juist luisteren naar wat er in de samenleving speelt, waar behoefte aan is en daar een antwoord op geven. De vereenzaming van ouderen, dat is een erg actueel punt. Blij dat het er in staat. Het kan gekoppeld worden aan het gratis OV, maar de samenhang in het programma moet gelezen worden. Er zitten elementen in op zorg. Het praatje pot is bedoeld als contact met mensen. De OV ontwikkeling, veel fijnmaziger en maatwerk; niet meer alleen de bus, maar tot aan de voordeur, zodat mensen met elkaar verbonden worden. Die eenzaamheid wordt niet opgelost met gratis OV, maar wel met goed OV en een goed zorgnetwerk rondom de ouderen. L3B wil ze langer thuis laten wonen, ook in de bouwopgave aan die kant maatwerk. Duurzaamheid wordt veel genoemd. Het is een thema van hoe meer hoe beter, nooit genoeg. Dat is waar, maar vier jaar geleden was er nog bijna niets en inmiddels is de gemeente al een stuk opgeschoten. Kijkend naar dit programma worden nog meer meters gemaakt op dat gebied. Er moet goed nagedacht worden over het tijdpad en de fasering, waarop stappen gezet worden. Dat wil niet zeggen, dat duurzaamheid een klein onderwerp is. L3B wil een haalbaar, realistisch en betaalbaar programma. Tot slot een zeker belangrijk punt voor L3B, namelijk dienstverlening. Niet alleen de dienstverlening aan sich, maar juist in wat de heer Hoek aanhaalde, het gedrag naar de samenleving toe. Dit wil niet zeggen dat het nu allemaal slecht is, integendeel, maar het blijft een belangrijk punt, dat de inwoners, de ondernemer, de instelling centraal staat en dat de gemeente hier dienstbaar aan is. Dit wordt nog specifiek opgeschreven en benoemd. In het proces is veel gebeurd en er is veel gevraagd, ook op de onderlinge relaties en het vertrouwen in elkaar. Vandaag is teleurstelling te horen en daar heeft hij alle begrip voor. Omgekeerd zou hij het zelf ook hebben. Tegelijk heeft hij veel waardering dat er door de teleurstelling heen veel waardering is en dat er veel steun is. Veel waardering voor die professionele instelling. Deze raad geeft daarbij aan, dat het ego ondergeschikt is aan de belangen van de drie dorpen. Hij doet de handreiking om op deze manier verder te gaan. Samen verder werken aan een beter Lansingerland. Houd de coalitie scherp in de debatten, dat zal de coalitie andersom ook doen. Met elkaar wordt gewerkt aan een leefbaar Lansingerland. Tot slot nog een woord van dank aan de fantastische begeleiding, de griffie, het ambtelijk apparaat, echt geweldig. Zonder die hulp had het echt langer geduurd. Hij wil 3 mensen daaruit naar voren halen, omdat het contact intens was. Jaap Paans, ik heb onwijs prettig met je samengewerkt, je enthousiasme, je geloof in succes was inspirerend, je zat vol energie, je was creatief waar het kon en je was streng als het moest. Je bent een verbinder pur sang, enorm veel waardering voor. Je pakkende speech van zojuist bevestigt dat beeld. Dank voor alles wat je gedaan hebt, echt geweldig. Marjolein Teunissen, je hebt al een prachtige bos gehad, dat ga ik niet overtreffen. Wat een energie en wat een discipline. Het werd wel eens na twaalfen, maar de volgende dag lag alles uitgewerkt, in grote brokken klaar om het volgende gesprek te kunnen voeren. Razendsnel op orde. Een belangrijke schakel in dit hele proces. En tot slot Marianne Jansen, enthousiast, vrolijk, betrouwbaar, een top bijdrage. Dank daarvoor. Met elkaar hebben we een mooi proces doorgemaakt met een fantastisch resultaat.

De heer Kuipers wil op deze feestelijke gelegenheid van deze start van deze nieuwe coalitie graag een paar woorden zeggen over de deelname van de VVD en spreekt: Allereerst zijn we tevreden over hoe uiteindelijk de coalitie is gevormd. Na een haperende start, waarbij de VVD liet weten behoefte te hebben aan een wat bredere verkenning naar mogelijke coalities, hebben we dankzij het vastberaden optreden van de heer Paans snel met Leefbaar 3B kunnen werken aan een raamwerk. Alle partijen namen vervolgens de moeite daar uitgebreid op te reageren, inclusief de PvdA die om haar moverende redenen niet wilde deelnemen aan een coalitie op basis van dit raamwerk. Heel hartelijk dank dus aan alle zes fracties. Het overleg met Leefbaar 3B en in tweede instantie met het CDA en de ChristenUnie was voortvarend, constructief en steeds met het oog voor het algemeen belang. Dat belooft veel goeds voor de komende vier jaar. Mijn fractie heeft er zin in, kan ik u zeggen. Voor ons als VVD, en voor onze ruim vijfduizend kiezers, zijn er goede afspraken opgenomen in het coalitieakkoord. Ik noem u er vijf. We gaan divers bouwen, voor alle denkbare doelgroepen in Lansingerland. Mensen met een smalle beurs,

starters, ouderen, mensen die groter willen wonen of juist kleiner. De nadruk komt op doorstroming. We gaan de lokale lasten verlagen. Ik vraag me af hoeveel nieuwe coalities in Nederland dat kunnen aankondigen. Het doel is om te zakken naar het landelijk gemiddelde. Dit college gaat het regelen. Het college en de ambtenaren gaan actief aan de slag voor mensen met een uitkering. Het doel is werk, en het gemeentelijke aanbod om mensen daarbij te helpen is ruim en wordt op maat gesneden. Er komt een gigantische duurzaamheidsopgave op ons af. Dat vraagt een enorme inzet van ons ambtelijk apparaat en die leveren we. Het bedrijfsleven en vooral de glastuinbouw willen er ook graag mee aan de slag en zij vragen de gemeente dat te coördineren. Gaan we ook doen. Ten slotte noem ik de veiligheid. Veiligheid in het verkeer, maar zeker ook de veiligheid op straat en de aanpak van crimineel gedrag. We blijven uit volle overtuiging inzetten op preventie, maar we lopen ook niet weg voor repressieve maatregelen als dat nodig is. Wie vernielt of bedreigt verdient straf, en de burgemeester, de politie en de boa's kunnen op onze steun rekenen als er wordt opgetreden. Voorzitter, we zullen alle afspraken en voornemens de komende jaren voorbij zien komen. Deugdelijk gemotiveerd en voorzien van een helder prijskaartje. Wij nemen vol vertrouwen deel aan deze coalitie. En we hopen dat de oppositie ons voorziet van tips en kritiek waarmee we plannen kunnen aanscherpen en verbeteren. De prijs die de VVD-fractie moet betalen voor deelname aan deze coalitie, is het vertrek van Kathy Arends. Zij wordt wethouder, en ik kan u zeggen dat we haar met lede ogen uit ons midden zien vertrekken. Wij zijn ervan overtuigd dat ze met haar inzet en humor een geweldige rol gaat spelen in het college. We bevelen haar van harte bij u aan. Kathy, heel veel succes de komende periode. Gelukkig hebben we in Marloes Draak een dijk van een opvolger voor je. Marloes, heel veel succes bij ons in de raad. Rest mij nog om Jaap Paans heel hartelijk te bedanken. Hij heeft zijn werk als formateur heel grondig en energiek gedaan. Er zijn avonden geweest, dat er reacties binnen kwamen en verwerkt konden worden, maar dan begon Jaap gewoon weer op pagina 1, van voren af aan. Even kijken hoe het er in past en netjes verwerkt kan worden, hoe ieders bijdrage recht gedaan kon worden. Het waren lange avonden, maar de grondigheid was hard nodig. Hartelijk dank daarvoor. En met Jaap willen we ook de ambtelijke ondersteuners heel hartelijk danken. We hebben op dit gemeentehuis een paar grote toppers rondlopen. Wie durft te beweren dat ambtenaren alleen van negen tot vijf werken, weet niet waar ie over praat. Ten slotte, Marianne, je zit in de zaal, maar als je dit terugluistert op de band om het verslag te maken: ook jij veel dank voor de geleverde diensten. Voorzitter, de VVD-fractie is er klaar voor. Dank u wel.

De heer Ruitenberg vond het een turbulente periode. Na een intensieve verkiezingscampagne, een teleurstellende uitslagenavond en een impasse in de coalitiebesprekingen kwam er dan toch een oplossing doordat Leefbaar 3B en VVD een raamwerk op hoofdlijnen hebben opgesteld. Dit raamwerk was voor het CDA een document dat op veel delen heel dicht bij ons verkiezingsprogramma stond. Wij konden dan ook zonder enige terughoudendheid aangeven dat wij het raamwerk konden onderschrijven en uiteraard hebben we op verschillende onderdelen voorstellen gedaan ter verrijking. Een groot deel van die voorstellen zijn ook opgenomen. Wij denken dat er een goed en voldragen coalitieakkoord ligt. Uiteraard begrijpt het CDA ook de teleurstelling van de partijen die er niet bij zijn gekomen. Bij het CDA staat altijd de deur open en gaat graag het gesprek aan om deze gemeente zo goed mogelijk te blijven besturen. Tijdens de onderhandelingen hebben wij een buitengewoon constructieve sfeer ervaren. Ik wil daarvoor alle medeonderhandelaars: Simon Fortuijn, Don van Doorn, Kathy Arends, Alexander Kuipers, Eric Kampinga, Albert Abbe, Kees Willem Markus en Ankie van Tatenhove hartelijk bedanken. Het was intensief, maar door de prettige sfeer nooit zwaar. Daarnaast wil ik vanaf deze plek ook mijn grote waardering uitspreken voor het goede werk en de enorme inzet van Jaap Paans. Goed werk, een enorme inzet en dat allemaal vrijwillig met een baan als burgemeester er naast. Petje af. Je hield ons steeds bij de les. Het proces is heel strak begeleid. Iedere avond is goed afgehecht: zijn er volgende stappen gezet, is het verder gegaan? Ik neem er mijn hoed voor af. Een topklus. En natuurlijk ook Marjolein Teunissen, die tot taak had om van al onze gedachten kloppende en lopende teksten te maken. De avond was laat, maar de dag erna lagen ze er al weer. Een enorme hulp, dank! Dan zag ik je ook nog in de straat met de hond lopen; dat ging ook gewoon nog door. En tenslotte Marianne Jansen, die vele pagina's met notulen heeft uitgewerkt. Een monnikenklus. Ook hier heeft hij bewondering voor. Net als voor alle andere ondersteuners en de catering. Dan de inhoud van het akkoord. Het CDA is hier trots op en vinden het een ambitieus coalitieakkoord, waarin we Lansingerland willen laten groeien, Lansingerland sterker willen maken zonder dat we onze waarden en ons dorpskarakter kwijt raken. Dat koesteren we. Verbetering met behoud van het goede. De groei zien we uiteraard terug in het aantal inwoners, dat we gestaag laten groeien tot circa 75.000. Wat het CDA betreft een mooi aantal, want bij dit aantal kunnen we ons groene en dorpse karakter koesteren en tegelijkertijd ook moderne en eigentijdse voorzieningen voor onze inwoners behouden of realiseren. Ook wordt gesteld, dat er grenzen aan de groei zijn. Met die 75.000 inwoners is het mooi geweest, zoals ook in het verkiezingsprogramma stond. De versterking zien we op tal van terreinen terug. We versterken de Lansingerlandse economie, door verder te gaan met de realisatie van moderne bedrijventerreinen die enorm veel werkgelegenheid met zich meebrengen, door vol in te zetten op de Holland Railterminal waardoor we een logistieke hotspot blijven voor zowel bedrijven uit de Greenport, de glastuinbouw, als andere logistieke bedrijven, door versterking van de bereikbaarheid, maar bovenal ook door een zeer ambitieus programma als het gaat om duurzaamheid. Door in te zetten op het mogelijk maken van de warmteronde kunnen wij enorme stappen zetten in het

van het gas afhaken van woningen. Daarbij stimuleren we inwoners en bedrijven om hun pand goed te isoleren, zodat alternatieve technieken om huizen te verwarmen ook een beter kans van slagen hebben. Klimaatadaptatie wordt een vast onderdeel bij afwegingen van investeringen in de openbare ruimte. Maar dit doen we niet alleen. We zetten in op bewustwording van onze inwoners en bedrijven, want van onderop en met de samenleving kunnen we echte verduurzaming realiseren. Richting D66 zeg ik: het is een utopie om te denken, dat de enorme opgave van het gas afhaken betaald zou kunnen worden door een gemeente als Lansingerland. Dat is niet realistisch, daarbij is het rijk en de EU meer dan nodig. En we versterken de dienstverlening en de organisatie van de gemeente. Proactief, flexibel en gewoon doen. Uiteraard geldt dat voor alle inwoners, zeg ik tegen mevrouw Verhoef. Financieel gezien gaan we scherper aan de wind zeilen, om dit programma uitvoerbaar te maken. Een uitdaging, maar die gaan wij niet uit de weg. We koesteren ons dorpse karakter. Wat groen is willen we groen houden, we bouwen de groene ruimte niet verder vol. We doen dit ook door te zorgen dat onze straten en buurten er netjes uitzien en veilig zijn. We verhogen het niveau van het groenonderhoud, verhogen de inzet op veiligheid, houden een nulbeleid voor coffeeshops, zetten meer in op verkeersveiligheid en zetten in op aanspreken en uiteindelijk ook handhaven van mensen die zich niet aan de regels houden. Maar we zetten ook in op het koesteren van onze sterke lokale samenleving. Sterke centra in alle kernen, met ontmoeting en gezelligheid. Voor senioren plekken waar ze elkaar kunnen ontmoeten en gezellig kunnen samenzijn, verenigingen die mee kunnen groeien met het aantal inwoners en die betaalbaar blijven doordat de huren worden bevroren. Voor het CDA maakt dit akkoord en deze coalitie Lansingerland nog schoner, nog veiliger, nog groener, nog duurzamer, nog sterker, nog levendiger en nog betaalbaarder dan het al is. Het CDA is er daarom trots op om hieraan te mogen bijdragen. Dank u wel.

De heer Markus hoopt dat het publiek het nog even volhoudt. Hij spreekt: De verkiezingen zijn wij ingegaan met het thema Waardevol voor Lansingerland. Dit vanuit het besef dat we ons willen inzetten voor een gemeente waarin jong en oud gezond kan opgroeien en leven. Waar iedereen kan wonen in een aantrekkelijke omgeving en dat we een overheid hebben die betrouwbaar en open is. Dat willen inzetten heeft best lang geduurd. De coalitievorming kende op zijn zachts gezegd nogal wat hobbels en kuilen en verdiende lang niet altijd de schoonheidsprijs. Uiteindelijk hebben we als alle 8 partijen een proces gekozen van het schrijven van een raamwerk en het daarop inschrijven of niet. Toen het raamwerk er lag hebben we hier een uitgebreide inhoudelijke reactie op gegeven. Na het opsturen kreeg je toch weer een beetje dat 'ben ik wel geslaagd' gevoel. Maar Jaap Paans belde op met de goede mededeling, dat we aan tafel mochten komen. We waren dan ook blij dat we na lange tijd stil zitten konden gaan werken aan een stabiele coalitie samen met L3b, VVD en het CDA. Na 2 intensieve weken ligt er dan een coalitie akkoord. En voorzitter, terugkijkend waren het inderdaad intensieve weken maar gaven deze weken ook een tevreden gevoel. En dit om de volgende redenen. Er werd echt gewerkt aan het vertrouwen en het smeden van een nieuw team. De gesprekken waren open en eerlijk en er was ruimte voor ieders standpunt. Wij vinden dat er hiermee een stevige basis ligt voor een goede inhoudvolle samenwerking. Wij zijn ook tevreden met de portefeuillevverdeling: In ons verkiezingsprogramma hebben wij ingezet op een gezonde gemeente en gezonde leefomgeving. Een gemeente waarin er ruimte is voor jong en oud. Een gemeente die hulp biedt aan de mensen die het nodig hebben een gemeente die streeft naar een samenleving waarin iedereen er mag zijn. Hierbij past uitstekend de portefeuille die Ankie krijgt met het sociaal domein, jeugd en onderwijs, sport en cultuur en ook het programma omgevingswet. Ankie zal deze portefeuille uitstekend uitvoeren. Ook het coalitieakkoord stelt ons tevreden. De basis voor dit akkoord was het raamwerk. Wij zijn blij dat we dit raamwerk op punten hebben kunnen verrijken en op punten de scherpe randen er net iets af hebben gehaald. Dit coalitieakkoord bevat 4 partijlogo's en is daarmee niet het verkiezingsprogramma van de ChristenUnie, hoe waardevol die ook was. Maar er ligt wat ons betreft wel een akkoord waar inwoners echt iets van gaan merken door onder andere een stevige investering in de buitenruimte. Een echte stap om van de buitenruimte die buitenruimte te maken, die bijdraagt aan de gezondheid van onze inwoners. Ook zet dit akkoord de koers voort die is ingezet in het sociaal domein, door te onderstrepen dat we het beleidsplan gaan uitvoeren. Onderdeel hiervan zijn de nota Grip op Geld en Elk kind een Kans. Dit zijn juist de punten m.b.t. armoede, die zijn benoemd door GL en PvdA. Daarover geen zorgen, we gaan het doen. Ook zijn wij blij met de cultuurnota en de aandacht voor groen en biodiversiteit en gaan er stappen gezet worden om echt die dienstbare overheid te worden. We zijn ook tevreden over Jaap Paans: beste mensen, geef Jaap Paans een opdracht en hij rond hem prima af. Beste Jaap, het was voor jou een intensieve periode die je uiterst succesvol hebt afgerond. Je bleef vasthouden en geloofde erin dat er een stabiel gemeentebestuur zou komen. De woorden stabiel gemeentebestuur heb je de afgelopen weken het meest gebezigd. We bedanken je voor je tomeloze inzet en die vele telefoontjes die je al dan niet vanaf het hockeyveld pleegde, waarbij je een doelpunt van je dochter miste. Naast Jaap willen we ook Marjolein en Marianne bedanken. Zonder jullie hulp en ondersteuning waren we waarschijnlijk nu nog aan het schrijven geweest dank voor jullie inzet. Wij zijn er ook tevreden over, dat dit akkoord openingen biedt. Door de 4 oppositiepartijen is terecht aangegeven, dat er nog dingen zijn om te verrijken. Dat is mooi. Een voorbeeld hiervan is duurzaamheid. Hiervoor wordt een visie opgesteld. Een mooi moment om met alle 8 de partijen te werken aan een visie die recht doet aan het verduurzamen van Lansingerland. Wij hopen in alle oprechtheid dat we als 8 partijen constructief samenwerken met daarin uiteraard de focus om elkaar

scherp te houden. Kort nog een reactie naar de 4 oppositie partijen. WIJ Lansingerland: we hebben een bijzondere periode achter de rug met elkaar. In een mogelijke coalitie, uit een coalitie, dan weer onzeker en dan weer helemaal niet. Voor jullie teleurstellend en dat begrijpen we. Het zal een moeilijke periode zijn geweest. We kennen jullie, jullie gaan je er hier overheen zetten. Jullie zijn de partij die op zoek gaat naar de overeenkomsten en niet de verschillen. D66: we hebben met jullie 4 jaar lang heel prettig samengewerkt. We vonden elkaar op thema's als duurzaamheid en sociaal domein. Deze prettige samenwerking zetten wij graag voort, zij het op een andere manier. Hou ons als coalitie scherp en blijf dit doen met een kwinkslag en dan komen er naast een bonfutje vast en zeker nog heel wat Lansingerlandse termen bij. GroenLinks: de hele formatieperiode hebben jullie je heel constructief opgesteld en dat heeft ons positief verrast. Er was altijd de bereidheid om verantwoording te nemen en mee te denken. Ook al heeft dit voor jullie niet geleid tot het gewenste resultaat, hopen wij wel dat dit kritische meedenken erin blijft. PvdA: Als enige partij onderschreven jullie het raamwerk niet. Dit is uiteraard jullie goed recht. We hopen wel dat jullie de komende 4 jaar ons op positieve wijze scherp houden en dat we met elkaar op inhoud de discussie aan gaan. De reacties van de 4 oppositiepartijen bieden genoeg mogelijkheden om de samenwerking met elkaar aan te gaan. Voorzitter, ik rond af. Eindelijk kan het college aan de slag en kan de nieuwe periode echt beginnen. Vanaf deze plek wensen wij alle 33 raadsleden, de 4 nieuwe wethouders, burgemeester, griffie en ambtelijke apparaat veel wijsheid en Gods zegen toe. Laten we met elkaar werken en datgene wat Waardevol is voor Lansingerland. Dank u wel.

De voorzitter heeft het gevoel, dat alle partijen hun duit in het zakje hebben gedaan. Hij concludeert, dat er geen tweede termijn nodig is. Hij ziet instemmend geknik. Hij wenst de raad veel succes toe. Hij is trots op hoe het proces gelopen is en hoe de raad, na deze formatieperiode, samen weer verder gaat. Om kracht te ontwikkelen moet er samen gewerkt worden. Van de voorzitter zullen de woorden coalitie en oppositie niet veel gehoord worden. Er is primair één raad, die het belang van de inwoners dient te behartigen en zal behartigen.

7. Benoeming wethouders en afleggen eed of gelofte

De heer Muis heeft een vraag m.b.t. de controlerende taak van de raad. Vier jaar geleden werden de uitkomsten van de risicoanalyses per wethouder gedeeld met de raad en met de samenleving. Nu ligt er een zeer beknopte, summier samenvatting van integriteitstoetsen, wat in feite zegt: er wordt getoetst op een aantal dingen en geloof de portefeuillehouder, het is oké. Nu gelooft hij hem ook, maar hij heeft ook een rol als controlerend raadslid. D66 zou willen, dat de integriteitstoetsen openbaar worden gemaakt. Vier jaar geleden was het een andere tijd. Privacy aspecten snapt hij ook. Als die het niet toelaten, dan wil hij de integriteitstoetsen vertrouwelijk in kunnen zien. Of een gekuiste versie openbaar maken. Graag een reactie.

De voorzitter geeft aan, dat er in de basis een dilemma aan ten grondslag ligt. Vier jaar geleden is er smal getoetst. Er zijn maar beperkt wettelijke eisen, waaraan getoetst wordt. Dat kan dan vrij gemakkelijk openbaar gemaakt worden. Nu is er vrij breed getoetst, zoals BKR onderzoek, relaties van familieleden, zakelijke relaties van familieleden met deze gemeente e.d. Daarbij worden steeds meer personen genoemd, zoals partners en familieleden en steeds meer private informatie. Dit hoeft iemand niet ongeschikt te maken; een relatie, strafbare feiten, faillissement. Dit maakt iemand niet ongeschikt, dat is wettelijk niet vereist, maar het is wel zeer persoonlijk. In deze rapporten staat dat allemaal niet. In die zin is het geen groot probleem om het openbaar te maken, maar over 4 jaar zou dat wel zo kunnen zijn. Als dan besloten wordt om het niet te doen, is er meteen sprake van een verdachtmaking. Dat is het dilemma. De voorzitter kan 2 dingen doen. Hij kan het bespreken in het college en de suggestie over nemen. Dan kan besproken worden wat wel of niet openbaar gemaakt kan worden. Ook kan er een breder debat zijn, een volgende keer in het presidium, over de vraag of er breed getoetst wordt, waarbij geheimhouding en privacy aspecten sterker naar voren komen, of wil men het beperken, zodat het gepubliceerd kan worden. Dat is het dilemma, waar de voorzitter mee worstelt. Wat hij ook kan doen: er staan 4 aanbevelingen in. In de brief staat dat er geen integriteitsrisico's zijn bij deze 4 wethouders. Waar nodig zijn aanbevelingen gedaan op aspecten. Er zijn 4 aanbevelingen gedaan over de 4 personen, niet ieder één. Deze zijn allemaal licht, heel licht. Alle 4 zijn bekend bij de raad. Daarbij moet gewoon gedacht worden aan normale dingen, zoals iemand ergens heeft gewerkt, of iemand woont ergens. Meer is er niet. Dat kan de voorzitter hier zeggen. De betreffende personen hebben geen bezwaar tegen het openbaar maken van die 4 aanbevelingen. De simpele conclusie is: er is niks. De risico's zijn heel licht. Dit kan gedeeld worden. De voorzitter zal in het college bespreken of dit openbaar gemaakt zal worden of dat het ter inzage wordt gelegd. Is dat een antwoord? De heer Muis denkt het wel. Het heeft geen zin om hier nu een debat over te voeren. Hij spreekt namens D66, maar hij kan het zich voorstellen, dat andere fracties er ook iets van vinden. Goed om het ook neer te leggen in het presidium. D66 wil vertrouwen geven aan de voorkant, maar wil ook informatie waarop dat gebaseerd kan worden. Akkoord met het voorstel van de voorzitter. De voorzitter begrijpt en deelt het verzoek. Aan de andere kant: er zijn soms verdachtmakingen, die niet terecht zijn. Eén zaak, die de afgelopen jaren vaak is gedeeld, staat niet in de aanbevelingen. Dit kan helpen om de wethouders te beschermen. Er is een gezamenlijk

belang. Goed besproken moet worden wat verwacht mag worden van het privéleven van de kandidaat wethouders. De heer Kuipers stelt voor om dit eerst in het presidium te bespreken en daarna pas, als het nog opportuun is, in het college. De voorzitter geeft aan, dat er tijdens de eerste collegevergadering sowieso gesproken wordt over integriteit en de integriteitsrapporten. Het antwoord zal hij voor zich houden tot er in het presidium over gesproken is. Dat is een goede suggestie.

De voorzitter brengt de stemming aan de orde. De griffier deelt de stembriefjes uit. Het is één stembriefje met de 4 namen. Hij verzoekt een ieder dringend te blijven zitten totdat alle briefjes zijn opgehaald.

De voorzitter schorst de vergadering. Tijdens de schorsing telt de griffie de stemmen.

De voorzitter heropent de vergadering. Hij constateert, dat er 32 raadsleden aanwezig zijn en dat er 32 geldige stembriefjes ingeleverd zijn. De uitslag: wethouder Abee 31 stemmen voor, 1 tegen. Wethouder Arends 32 stemmen voor. Wethouder Fortuyn 32 stemmen voor. Wethouder Van Tatenhove 31 stemmen voor en 1 blanco. Daarmee gaat hij over tot de benoeming van deze 4 personen tot wethouder in de gemeente Lansingerland. Hij vraagt ze alle vier naar voren komen. De griffier verzoekt alle aanwezigen om op te staan.

De voorzitter leest voor:

Ik zweer of ik verklaar en beloof, dat ik om tot wethouder benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk onder welke naam of voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik zweer of verklaar en beloof, dat ik om iets in het ambt te doen of te laten rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik zweer of verklaar en beloof, dat ik getrouw zal zijn aan de grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als wethouder naar eer en geweten zal vervullen.

Mevrouw Ankie van Tatenhove (ChristenUnie): Zo waarlijk helpe mij God almachtig.

De heer Simon Fortuijn (Leefbaar 3B): Zo waarlijk helpe mij God almachtig.

Mevrouw Kathy Arends (VVD): Dat verklaar en beloof ik.

De heer Albert Abee (CDA): Zo waarlijk helpe mij God almachtig.

Applaus, felicitaties en bloemen.

8. Toelating en beëdiging nieuwe raadsleden: Machiel Crielaard, L3B, Marloes Draak, VVD en Paul Lieveerse, CU

8.a Aanwijzen leden van de commissie onderzoeken geloofsbrieven

De voorzitter verzoekt de heer Muis om als voorzitter op te treden in de commissie onderzoeken geloofsbrieven. De heer Van Santen en de heer Ammerlaan verzoekt hij om plaats te nemen in genoemde commissie.

8.b Onderzoek geloofsbrieven

De commissie onderzoek geloofsbrieven gaat met de griffie mee. De voorzitter schorst de vergadering totdat de commissie zijn werk heeft gedaan.

8.c Verslag van de voorzitter van de commissie onderzoek geloofsbrieven

De voorzitter heropent de vergadering en verzoekt de voorzitter van de commissie geloofsbrieven zijn verslag uit te brengen.

De heer Muis spreekt: aan de gemeenteraad van de gemeente Lansingerland. De commissie uit de gemeenteraad van Lansingerland in wier handen werden gesteld de geloofsbrieven en verdere bij de kieswet gevorderde stukken, ingezonden door Machiel Crielaard, wonende te Bergschenhoek, Marloes Draak, wonende te Bergschenhoek, Paul Lieveerse, wonende te Bleiswijk, benoemt tot leden van de raad van de gemeente Lansingerland op 15 juni 2018, rapporteert de raad dat zij bovengenoemde bescheiden heeft onderzocht en in orde heeft bevonden. Gebleken is, dat de benoemden aan alle in de gemeentewet gestelde eisen voldoen. De commissie adviseert daarom tot hun toelating als lid van de gemeenteraad. Gefeliciteerd. Applaus.

8.d Vaststelling tot toelating van de nieuwe leden van de gemeenteraad

De voorzitter constateert, dat conform het advies van de commissie geloofsbrieven besloten wordt tot toelating tot de gemeenteraad van de volgende benoemde raadsleden: de heer Crielaard, M.B. (Machiel),

wonende te Bergschenhoek. Mevrouw Draak, M.L. (Marloes), wonende te Bergschenhoek en de heer Lieverse, P.J. (Paul), wonende te Bleiswijk. Hij verzoekt hen naar voren te komen.

8.d Installatie van de nieuwe leden van de raad: afleggen van de eed of gelofte

De voorzitter leest voor:

Ik zweer of verklaar en beloof, dat ik om tot lid van de raad benoemd te worden rechtstreeks noch middellijk onder welke naam of voorwendsel dan ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik zweer of verklaar en beloof, dat ik om iets in het ambt te doen of te laten, rechtstreeks nog middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik zweer of verklaar en beloof, dat ik getrouw zal zijn aan de grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van de raad naar eer en geweten zal vervullen.

De heer Machiel Crielaard (Leefbaar 3B): Dat verklaar en beloof ik.

Mevrouw Marloes Draak (VVD): Dat verklaar en beloof ik.

De heer Paul Lieverse (CU): Zo waarlijk helpe mij God almachtig.

De voorzitter constateert, dat de raad weer compleet is. Applaus, felicitaties en bloemen.

9. Benoeming lid in commissie Samenleving

De voorzitter geeft aan, dat dit voorstel uit het presidium komt. Het betreft de benoeming van de heer Lieverse als lid van de commissie Samenleving en als plaatsvervangend lid in de commissie Ruimte en Algemeen Bestuur.

De voorzitter constateert, dat de raad akkoord gaat met het voorstel.

10. Benoeming van vertegenwoordigers in verbonden partijen

De voorzitter verwijst naar het voorstel en vraagt of er behoefte is aan beraadslagingen. Dit is niet het geval, zodat hij het voorstel in stemming kan brengen. Hij constateert, dat het voorstel met unanieme stemmen wordt aangenomen.

11. Woonplaatsontheffing wethouder Albert Abee

De heer Ruijtenberg zegt dat de fractie van GL voornemens is om tegen deze woonplaatsontheffing te stemmen, voor het vijfde jaar achter elkaar. De fractie van GL is namelijk van mening, dat het van belang is, dat een wethouder van de gemeente Lansingerland ook daadwerkelijk woonachtig is in Lansingerland. De heer Abee werk hier, soms tot diep in de nacht, maar hij verblijft hier niet, hij recreëert hier niet en nog belangrijker voor een wethouder financiën, hij betaalt geen belastingen. Daarom zal GL niet voor de woonplaatsontheffing stemmen.

De heer Hoek heeft 2 jaar geleden gesteld, dat het een bijzonder geval was. In bijzondere gevallen kan er invulling gegeven worden aan de woonplaatsontheffing, schrijft de wet. Hij had hier toen beeld en geluid bij. Maar nu is het bijzondere geval niet duidelijk. Als hij de aanvraag van de heer Abee bekijkt, dan wordt er geen reden gegeven, waarom er ontheffing verleend moet worden. Hij kan niet toetsen of er sprake is van een bijzonder geval. Daarnaast heeft de burgemeester bij het inwerkprogramma van de nieuwe raadsleden een lans gebroken, dat een wethouder onderdeel moet zijn van de lokale samenleving om de dynamiek te proeven. Nog even heeft hij de ijdele hoop gehad, dat de heer Abee hier kwam wonen, want hij zag een camper voor de deur staan. Dat bleek niet het geval te zijn. Twee jaar geleden heeft hij gezegd er geen punt van te maken, maar als de heer Abee in een volgende periode terug zou komen, vond hij het netjes als er een inspanning gepleegd zou worden om hier te gaan wonen. Derhalve zal WIJ niet instemmen met het voorstel.

De heer Muis zegt dat D66 een consequente lijn volgt. Die is niet afhankelijk van het gegeven dat D66 in de coalitie zit of in de oppositie, het hangt ook niet af van de periode of de stand van het gewas. De wet is achterhaald, de raad bepaalt naar eigen inzicht. Het gaat om een afweging van een binding met de gemeente en een professionele bestuurder. Voor D66 is het van belang, dat de wethouder er is, wanneer hij er moet zijn, zich voldoende verdiept, weet wat er in de samenleving speelt en vooral of hij zijn werk, het dagelijks besturen van deze gemeente, goed doet. En daar heeft D66 geen enkele twijfel over. D66 kan hem daarom ontheffing verlenen van de wettelijk vastgelegde woonplaatsvereiste. Er wordt verwezen naar de motivatie van voorgaande jaren. Het zou handig zijn om volgend jaar die motivatie bij de stukken te doen, ook al is het dezelfde motivatie, want dan hoeven raadsleden niet de archieven in te duiken. Vanuit transparantie: doe het er gewoon bij, dan gaat het sneller.

De heer Ruitenberg zegt dat het CDA gekozen heeft voor kwaliteit. In het verkiezingsprogramma heeft het CDA nadrukkelijk gezegd, dat kwaliteit belangrijker is dan de woonplaats. De beste man of vrouw op

de beste plaats. Voor hem heeft de heer Abee meer dan bewezen deze man te zijn. Het CDA is trots om hem opnieuw als wethouder voor het CDA benoemd te hebben gekregen. Kwaliteit is meer dan waar iemand woont, is meer dan kennis. Kwaliteit is ook zichtbaarheid, inzet, arbeidsethos en meer. De heer Abee heeft meer dan bewezen de afgelopen jaren consequent te zijn, hier te zijn als het nodig is, 80 uur per week. Dan vindt het CDA het niet erg dat hij 's avonds naar huis toe rijdt om bij zijn Lucie te slapen. Het CDA vindt deze benoeming op deze portefeuille, voor iemand die bewezen heeft kwaliteiten te hebben met dit soort complexe dossiers, het beste voor de inwoners. De fractie en de partij nemen de discussie, die hier bij hoort, met liefde voor lief.

De heer Meester spreekt op persoonlijke titel en niet namens de fractie van Leefbaar 3B de volgende woorden. Ik wil op enkele punten reflecteren in de hoop dat mijn opmerkingen tot nadenken stemmen. Een belangrijk argument voor de fusie van de 3B-gemeenten destijds was dat de bestuurskracht zou toenemen. Maar als we nu terugkijken op ruim tien jaar Lansingerland dan blijkt dat we niet minder dan vijf wethouders van buiten de gemeente nodig hadden. Tijdens de jongste raadsdag zei u, voorzitter, dat wethouders bij voorkeur uit de eigen politieke gelederen moeten komen. Dat is ook het uitgangspunt van de gemeentewet. Richting de heer Muis: dit gaat niet veranderen. Er hoeft alleen niet meer elk jaar ontheffing verleend te worden. Ik ben dat met de burgemeester eens. Maar het lukt niet zo goed, ook bij mijn eigen partij niet. Het CDA heeft klaarblijkelijk in de afgelopen vier jaar evenmin een geschikte wethouderskandidaat in de gemeente kunnen vinden. We moeten met zijn allen toch beter ons best doen om capabele mensen uit de eigen gemeente aan ons te binden. Het gaat hem nadrukkelijk niet om de persoon, maar om het principe. Dan over het voorliggende voorstel. Tot op heden heb ik vier keer voor de gevraagde ontheffing gestemd, daarbij zowel de heer Abee als het CDA het voordeel van de twijfel gevend. Het verhaal is echter in een ander licht komen te staan. De naam van de heer Abee verscheen op de lijst van het CDA bij de gemeenteraadsverkiezingen. De kieswet schrijft voor: "Indien ... op een lijst de naam voorkomt van een kandidaat die geen ingezetene is van ... de gemeente, dient bij de lijst te worden overgelegd een door de kandidaat ondertekende verklaring, waaruit blijkt dat hij voornemens is zich bij benoeming te vestigen in ... de gemeente". De heer Abee heeft dus een verklaring met deze strekking ondertekend, maar nu, een paar maanden later, is het voornemen weer verdwenen. In het summiere briefje van de heer Abee ontbreekt de verklaring voor deze ommezwaai. Ik vind dat niet geloofwaardig en zou dus eigenlijk tegen moeten stemmen, maar ik ben waarschijnlijk niet zo lenig van geest als de VVD-collega's en zal dus toch opnieuw voorstemmen. Voorzitter, het woord 'wethouder' betekent 'handhaver van de wet' en mijn wens is dat de heer Abee en de andere wethouders dit woord niet zien als een neutrale aanduiding van een functie, maar als een verplichtende opdracht. Ik dank u.

De voorzitter brengt het voorstel in stemming per stembrief. Hij verzoekt aanwezigen te blijven zitten totdat alle stembriefjes zijn opgehaald. De griffie deelt de stembriefjes uit. De voorzitter schorst de vergadering.

De voorzitter heropent de vergadering. Hij constateert, dat er 32 raadsleden aanwezig zijn en dat er 32 geldige stemmen zijn uitgebracht. Vóór de ontheffing van het woonplaatsbeginsel hebben gestemd 27 leden en tegen 5. Daarmee is het voorstel aangenomen.

12. Hamerstukken

12a. Bekrachtiging vertrouwelijkheid

Niet van toepassing.

13. Sluiting

De voorzitter vraagt aandacht voor twee dames van de catering. Van hen wordt afscheid genomen vanwege de nieuwe aanbesteding. Zij worden met applaus van de aanwezigen binnen gehaald. De voorzitter spreekt:

Lieve Marja en Monique, gisterenavond hebben we afscheid genomen van één van de wethouder, Jeroen Heuvelink, en toen heb ik gezegd: politiek is een hard vak. Want ook als je heel goed functioneert, geniet van je werk, je best doet, zijn er verkiezingen en moet je soms weg. Maar we mogen er best bij stil staan, dat dit voor veel meer mensen in de samenleving geldt. Dat je je best doet, dat je naar volle tevredenheid functioneert en dat er toch een moment komt van afscheid nemen, simpelweg door een aanbesteding. We mogen best bij aanbestedingen stil staan, dat dit voor het persoonlijke leven van mensen heel veel betekent. Ik ben jullie beiden, namens de hele raad, ontzettend dankbaar voor al jullie inspanningen de afgelopen jaren, om ons te voorzien van ons natje en droogje tijdens deze vergaderingen. Jullie deden dat zoveel mogelijk onopgemerkt, dat is de bedoeling, maar zeker opgemerkt door ons allen. Dank jullie wel voor al jullie inzet. Ik heb bloemen Het ga jullie goed. Applaus.

De voorzitter sluit de vergadering om 22.43 uur onder dankzegging voor ieders inbreng.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van

De griffier,

drs. Marijke Walhout

Verslag opgesteld door Marianne Jansen, Lothassa Secretarie, met behulp van geluidsopname.